

**Уманський національний університет садівництва
Національний дендрологічний парк «Софіївка» НАНУ
Українське товариство генетиків і селекціонерів ім. М.І. Вавилова
Всеукраїнський науковий інститут селекції**

VI Всеукраїнська науково-практична конференція

**«ГЕНЕТИКА І СЕЛЕКЦІЯ
В СУЧАСНОМУ АГРОКОМПЛЕКСІ»**

15 жовтня 2021 року

Умань – 2021

Генетика і селекція в сучасному агрокомплексі // Матеріали VI всеукраїнської науково-практичної конференції / [Редкол.: О. О. Непочатенко (відп. ред.) та ін.]. Умань, 2021. 228 с.

У збірнику тез висвітлено результати наукових досліджень науковців України, Білорусі, Молдови та Росії з актуальних питань генетики і селекції в сучасному агрокомплексі.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Непочатенко О. О. – доктор економ. наук, професор (*відповідальний редактор*);
Рябовол Л. О. – доктор с.-г. наук, професор (*заступник відповідального редактора*);
Полторецький С. П. – доктор с.-г. наук, професор, академік АН ВО України (технічний редактор);
Сержук О. П. – кандидат с.-г. наук, доцент (відповідальний секретар);
Білоножко В. Я. – доктор с.-г. наук, професор;
Діордієва І. П. – кандидат с.-г. наук;
Карпенко В. П. – доктор с.-г. наук, професор, академік АН ВО України;
Корнієнко А. В. – доктор с.-г. наук, професор, член-кореспондент РАСГН;
Косенко І. С. – доктор біол. наук, професор, член-кореспондент НАНУ;
Коцюба С. П. – кандидат с.-г. наук;
Крижанівський В. Г. – кандидат с.-г. наук;
Кунах В. А. – доктор біол. наук, професор, член-кореспондент НАНУ;
Любченко А. І. – кандидат с.-г. наук, доцент;
Любченко І. О. – кандидат с.-г. наук;
Макарчук М. О. – кандидат с.-г. наук;
Мостов'як І. І. – доктор с.-г. наук, доцент;
Новак Ж. М. – кандидат с.-г. наук, доцент;
Опалко А. І. – кандидат с.-г. наук, професор;
Парій М. Ф. – кандидат біологічних наук;
Рябовол Я. С. – доктор с.-г. наук;
Січкарь В. І. – доктор біол. наук;
Яценко А. О. – доктор с.-г. наук, професор.

***Рекомендовано до друку вченою радою факультету агрономії УНУС,
протокол № 2 від 22.10.2021 р.***

За достовірність опублікованих матеріалів відповідальність несуть автори.

© Уманський національний університет садівництва, 2021

мінорного □□гліадин не призводила до зниження озерненості. Такі відмінності у прояві мутацій даного алеля, можуть пояснюватись більшим розміром делеції у D4-0w, що захопила ділянку з генами, які визначають озерненість. Крім того, лінія D4-0w є результатом відбору індукованої гамма-опроміненням мутації, тому така часткова стерильність може бути викликана мутаціями в інших локусах. Для більш точного дослідження ефекту мутації, що привела до відсутності мажорного □-гліадин, на кількісні ознаки, необхідно провести беккросування мутантної лінії лінією D4, що чергується з маркерним добром за присутністю мутації.

Література

1. Shewry P.R., Halford, N.G. Cereal seed storage proteins: structures, properties and role in grain utilization. *J. Exp. Bot.* 2002. Vol. 53, no 370. P. 947–958. DOI: 10.1093/jexbot/53.370.947.
2. Anderson, O. Dong, L., Huo N., Gu Y. A new class of wheat gliadin genes and proteins. *PLoS ONE.* 2012. Vol. 7. e52139. DOI:10.1371/journal.pone.0052139.
3. Созинов А.А. Полиморфизм белков и его значение в генетике и селекции. М.: Наука, 1985. 272 с.
4. Metakovsky E., Melnik V., Rodriguez-Quijano M., Upelniek V., Carrillo J.M. A catalog of gliadin alleles: Polymorphism of 20th-century common wheat germplasm, *The Crop Journal.* 2018. Vol. 6, Issue 6. P. 628–641. <https://doi.org/10.1016/j.cj.2018.02.003>.
5. Kozub N.A., Sozinov I.A., Karelov A.V., Blume Ya.B., Sozinov A.A. Diversity of Ukrainian winter common wheat varieties with respect to storage protein loci and molecular markers for disease resistance genes, *Cytol Genet.* 2017. Vol. 51, no. 2. P. 117–129. DOI: 10.3103/S0095452717020050.
6. Козуб Н.О., Созінов І.О., Бідник Г.Я, Дем`янова Н.О., Созінова О.І., Карелов А.В., Блюм Я.Б. Мутанти за гліадиновими локусами на основі сорту пшениці м'якої Безоста 1. Фактори експериментальної еволюції організмів. 2019. Т. 24. С. 109–114 DOI: 10.7124/FEEO.v24.1088.
7. Копусь М.М. О естественной географии глинадиновых аллелей у озимой мягкой пшеницы. *Селекция и семеноводство.* 1994. № 5. С. 9–14.

ОСОБЛИВОСТІ ОХОРОНИ ПРАЦІ ПРИ РОБОТІ З ПЕСТИЦИДАМИ

Ю.В. КОЛОШКО, Д.С. ЖЕЛОБКОВА

Національний університет цивільного захисту України, м. Харків

Сучасне сільське господарство використовує значну кількість агрохімікатів. Зростаючи світові потреби у продовольстві спонукають до збільшення виробництва сільськогосподарської продукції.

В Україні, де сільське господарство займає важливе місце у національній економіці, однією з превалюючих галузей є рослинництво.

Важливим елементом отримання задовільного рівня врожаю у рослинництві є раціональне використання пестицидів. В Україні дозволено близько 300 видів пестицидів. 12 українських хімічних підприємств виробляють менше 2 тисяч тон пестицидів на рік, а 70-80% пестицидів, які реалізуються у нашій країні, є ввезеними. На український ринок агрохімічну продукцію постачають більше 30 компаній: Bayer, Syngenta, Basf, Monsanto тощо.

До складу пестицидів входять фосфорорганічні та хлорорганічні сполуки, карбамати та різні похідні речовини. Пестициди виступають важливим чинником як безпосереднього, так і опосередкованого впливу на людину.

Так, зазвичай усі методи зберігання, перероблення і готування продуктів сприяють зменшенню залишків пестицидів у їжі. Надходження з їжею гранично допустимих залишків пестицидів здебільшого не призводить до гострих отруєнь, а проявляється хронічними захворюваннями із слабо вираженою етіологією або безсимптомно.

У той же час безпосередній контакт з препаратами пестицидів є причиною гострих отруєнь і загибелі людей. Критеріями токсичності пестицидів є величина токсичних і смертельних доз за різними способами надходження до організму – через шкіру, легені або шлунково-кишковий тракт. Окрім гострої токсичності пестицидів, особливо жорсткі вимоги ставлять до можливих віддалених наслідків для людини, тварин та іншої біоти, оскільки під час оброблення рослин 99-99,9% внесених пестицидів потрапляє у ґрунт, водойми, атмосферу.

Захист людини від шкідливого впливу пестицидів ефективно забезпечують гігієнічні нормативи і регламенти. У разі недотримання їх може виникати гострі й хронічні отруєння та інші проблеми із здоров'ям.

Так, використання пестицидів, зокрема, хімічне оброблення полів, негативно впливає на людину. За даними Всесвітньої організації охорони здоров'я, у світі щорічно реєструється понад 1,5 млн. випадків отруєнь людей пестицидами та агрохімікатами. У своїй діяльності аграрні підприємства дотримуються вимог Державних санітарних правил «Транспортування, зберігання та застосування пестицидів у народному господарстві» [1].

Слід відмітити, що головною умовою забезпечення безпеки людей та довкілля від забруднення пестицидами є суворе дотримання інструкцій з охорони праці під час зберігання та використання пестицидів, а також методичних вказівок щодо застосування окремих препаратів.

Основні моменти, на які мають звернути увагу особи, що працюють з пестицидами, викладені нижче.

Так усі роботи, пов'язані з використанням пестицидів, виконують під керуванням спеціаліста із захисту рослин. При цьому відповідальність за стан охорони праці покладається на керівників сільгоспгосподарств. Безпосередніх організаторів робіт із захисту рослин добирають з осіб, що мають досвід роботи і спеціальну освіту. Щороку перед початком робіт із захисту рослин усі особи, що зайняті у них, проходять навчання та інструктаж з питань охорони праці та обов'язковий медичний огляд.

Особи, діяльність яких пов'язана з транспортуванням, зберіганням та застосуванням пестицидів та агрохімікатів і торгівлею ними, повинні мати допуск (посвідчення) на право роботи із зазначеними засобами. До усіх видів робіт з пестицидами робітники залучаються за належно оформленим нарядом. Вказані роботи, у тому числі дії з протруєним насіннєвим матеріалом, обов'язково реєструються у спеціальних журналах.

Усі роботи з пестицидами і мінеральними добривами повинні бути максимально механізовані. У кожного працівника повинні бути засоби індивідуального захисту для очей та рук (протигази, респіратор, захисні окуляри, рукавички тощо) та комплект спецодягу, спецвзуття, що закріплюється за ним на весь період робіт. Зберігати засоби індивідуального захисту потрібно у індивідуальних шафах у приміщенні, ізольованому від хімікатів, продуктів, кормів.

Вибір засобів індивідуального захисту здійснюється з урахування властивостей пестицидів і мінеральних добрив, умов праці та особистих даних працівника. Усі засоби індивідуального захисту потрібно зберігати у спеціально відведених приміщеннях у окремих персональних шафах. На підприємствах забезпечення засобами індивідуального захисту здійснюється за рахунок господарства чи підприємства [2]. Керівництво господарства чи підприємства має забезпечувати збереження, прання, чищення, знезараження і ремонт спецодягу, взуття та інших засобів індивідуального захисту, а застосування індивідуального захисту має відповідати виду робіт.

Слід відміти також необхідність дотримання чіткої послідовності при зніманні засобів індивідуального захисту: не знімаючи, спочатку очистити засоби захисту рук, гумові рукавички, промити їх у вапняному молоці, потім у чистій воді та ретельно обтрусити, після чого зняти окуляри та респіратор, чоботи й комбінезон, знову очистити засоби захисту рук і зняти їх.

У зоні роботи з пестицидами повинні бути наявними місця для відпочинку та приймання їжі, бачки з питною водою, рукомийник і медична аптечка. Самі місця повинні розміщуватись не ближче ніж 200 м від межі застосування пестицидів з підвітряного боку.

Працівникам слід суворо дотримуватись вимог безпеки під час таких операцій:

- зберігання і видача отруйних речовин;
- навантажувально-розвантажувальні роботи і транспортування;
- приготування робочих розчинів, отруйних приманок;
- протруєння насіння;
- внесення протруєного насіння у ґрунт;
- оброблення культурних насаджень;
- фумігація приміщень, ємностей і ґрунту;
- знезаражування техніки, інвентарю, засобів індивідуального захисту.

Працівники повинні бути ознайомлені керівником робіт з характеристикою хімікату, особливостями його дії на організм людини і навколишнє середовище, заходами безпеки, правилами охорони та гігієни праці.

Також керівник робіт проводить інструктаж з охорони праці, ознайомлює працівників із правилами надання домедичної допомоги, стежить за станом і самопочуттям працівників, вживати відповідних заходів під час перших скарг щодо стану здоров'я [3].

Роботи з пестицидами рекомендовано проводити у ранкові (до 10) і вечірні години. Тривалість робочого дня під час роботи з токсичними пестицидами: 1 і 2 класів небезпеки повинна складати 4 години (з доопрацюванням протягом 2 годин на роботах, які не пов'язані з пестицидами); 3 і 4 класів небезпеки – 6 годин. Після роботи з пестицидами потрібно прийняти душ.

Необхідно також дотримуватись строків безпечного виходу людей на площі, які оброблені пестицидами: під час проведення ручних робіт – 7 днів, під час проведення механізованих робіт – 3 дні.

Заборонено вживати їжу на робочих місцях. Це можна робити тільки в спеціально відведених місцях на відстані не менше ніж 200 м від місця роботи з навітряного боку. Перед уживанням їжі потрібно ретельно мити руки з милом, полоскати рот і горло. Для осіб, що працюють з пестицидами бажано, щоб їжа була повноцінною за складом і містила продукти з обволікаючими властивостями, які зменшують подразнювальну дію хімічних сполук. Небажано вживати жири, тому що вони сприяють всмоктуванню отруйних речовин слизовою оболонкою шлунка. У свою чергу, молоко і молочні продукти дуже корисні, але їх заборонено вживати під час роботи з препаратами групи міді. Не рекомендовано вживати надто солону їжу, яка затримує в організмі рідину, а разом з нею й отруйні речовини. Категорично заборонено під час роботи або безпосередньо перед її початком вживати алкогольні напої, тому що вони посилюють токсичну дію отруйних речовин.

Література

1. Транспортування, зберігання та застосування пестицидів у народному господарстві. Державні санітарні правила ДСП 8.8.1.2.001-98. ЗАТВЕРДЖЕНО Наказом Міністерства охорони здоров'я України 03.08.1998 № 1. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0001282-98#Text>
2. Охорона праці під час роботи з пестицидами. URL: <https://propozitsiya.com/ua/ohorona-praci-pid-chas-roboti-z-pesticidami>.
3. Охорона праці і пожежна небезпека. URL: <https://oppb.com.ua/news/yak-bezpechno-bez-shkody-dlya-zdorovya-vykonuvaty-roboty-povyazani-iz-zastosuvannyam-pestycydiv>.

ЗМІСТ

<i>В.О. Бабич, І.Ю. Боровська, Я.Ю. Шарипіна, М.С. Наконечна, А.С. Сірко, Ю.С. Костенко, Я.Ф. Парій, Ю.В. Симоненко</i>	РЕЗУЛЬТАТИВНІСТЬ КОМПЛЕКСНОЇ СИСТЕМИ ДОБОРУ ЛІНІЙ СОНЯШНИКА, ОЦІНЕНА ЗА ПРОЯВОМ ГОСПОДАРСЬКО-ЦІННИХ ОЗНАК У ГІБРИДІВ F ₁	3
<i>В.О. Бабич, М.В. Кучук, Я.Ю. Шарипіна, Я.Ф. Парій, І.Ю. Боровская, Ю.В. Симоненко</i>	ВИДІЛЕННЯ СТІЙКИХ ДО ВОВЧКА СОНЯШ- НИКОВОГО (<i>OROVANCHE CUMANA WALLR.</i>) ЗАКРІПЛЮВАЧІВ СТЕРИЛЬНОСТІ СОНЯШНИКА ..	5
<i>E. Balici</i>	EVALUATION OF MAIZE VARIETIES FOR RESISTANCE TO DISEASES UNDER FIELD CONDITIONS IN MOLDOVA.....	8
<i>М.С. Бальвінська</i>	ДОСЛІДЖЕННЯ АЛЕЛЬНОГО РІЗНОМАНІТТЯ ЗА ЛОКУСОМ <i>VRN-N1</i> В КОЛЕКЦІЇ СОРТІВ ЯЧМЕНЮ РІЗНОГО ТИПУ РОЗВИТКУ	9
<i>А.Г. Башилай, В.А. Власенко</i>	УРАЖЕННЯ ПШЕНИЦІ М'ЯКОЇ ОЗИМОЇ БУРОЮ ІРЖЕЮ В УМОВАХ ПІВНІЧНО-СХІДНОГО ЛІСО- СТЕПУ УКРАЇНИ.....	11
<i>М.М. Бащенко</i>	ВПЛИВ ТЕМПЕРАТУРИ НА СТРОКИ РОЗВИТКУ ГУСЕНИЦЬ КАШТАНОВОЇ МОЛІ <i>CAMERARIA OHRIDELLA</i> В ЛАБОРАТОРНИХ УМОВАХ	13
<i>Ю.В. Безсусідня</i>	ДОСЛІДЖЕННЯ ВПЛИВУ НЕ ПАРОВИХ ПОПЕ- РЕДНИКІВ НА УРОЖАЙНІСТЬ ЖИТА ОЗИМОГО В УМОВАХ ПІВНІЧНОГО СТЕПУ УКРАЇНИ	15
<i>В.З. Богдан, Т.М. Богдан</i>	ВЫДЕЛЕНИЕ ИСТОЧНИКОВ УСТОЙЧИВОСТИ К ПАСМО ИЗ КОЛЛЕКЦИИ ЛЬНА-ДОЛГУНЦА.....	17

<i>К.О. Бондаренко, Н.П. Косенко</i>	ФОРМУВАННЯ ПРОДУКТИВНОСТІ РОСЛИН ТОМАТА ЗА РІЗНИХ РЕЖИМІВ КРАПЛИННОГО ЗРОШЕННЯ ТА СИСТЕМ УДОБРЕННЯ У ПІВ- ДЕННОМУ СТЕПУ УКРАЇНИ	19
<i>О.І. Борзих, М.В. Круть</i>	ІННОВАЦІЙНІ РОЗРОБКИ ІЗ ЗАХИСТУ ПЛОДОВО-ЯГІДНИХ КУЛЬТУР ТА ВИНОГРАДУ В УКРАЇНІ	22
<i>Л.І. Броннікова</i>	КЛІТИННА СЕЛЕКЦІЯ ІЗ ВИКОРИСТАННЯМ ІОНІВ ВЖКИХ МЕТАЛІВ – НОВИЙ ПІДХІД ДЛЯ ОТРИМАННЯ ТА ДОСЛІДЖЕННЯ КЛІТИННИХ ЛІНІЙ РОСЛИН ІЗ КОМПЛЕКСНОЮ СТІЙКІСТЮ..	25
<i>А.Б. Будак, А.П. Малий</i>	ОЦЕНКА НА УСТОЙЧИВОСТЬ К ПОНИЖЕННЫМ ТЕМПЕРАТУРАМ У СОИ.....	28
<i>В. Букарчук, А. Чернец, Л. Проданюк, Ю. Калашиян</i>	СОРТА ЯБЛОНИ ГЕНЕТИЧЕСКИ УСТОЙЧИВЫЕ К ПАРШЕ, БЕЗВИРУСНЫЕ, ДЛЯ ПРОИЗВОДСТВА ЭКОЛОГИЧЕСКОЙ ПРОДУКЦИИ.....	31
<i>І.І. Булах, О.В. Шиманська</i>	ЕКОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ СТАЛОГО РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА ЧЕРКАСЬКОЇ ОБЛАСТІ.....	34
<i>Л.М. Буценко</i>	БАКТЕРІАЛЬНА ВИРАЗКА КАШТАНУ КІН- СЬКОГО	37
<i>Л.А. Вечерська, Р.Л. Богуславський, Л.І. Реліна, О.Г. Супрун</i>	СЕЛЕКЦІЙНА ЦІННІСТЬ ПОЛБИ ОЗИМОЇ ДЛЯ УМОВ ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ	38
<i>О.Д. Вітанов, О.В. Мельник</i>	АДАПТИВНА СИСТЕМА ВИРОЩУВАННЯ ОВО- ЧЕВИХ КУЛЬТУР	40
<i>А.М. Влащук, О.С. Дробіт, В.О. Бєлов</i>	ПІДВИЩЕННЯ НАСІННЄВОЇ ПРОДУКТИВНОСТІ БУРКУНУ ОДНОРІЧНОГО.....	41
<i>О. Л. Гайдаш</i>	СЕЛЕКЦІЯ НОВИХ ГІБРИДІВ КУКУРУДЗИ (<i>ZEA MAYS L.</i>) НА ОСНОВІ МЕТОДУ ГАПЛОЇДІЇ	43

О.О. Гетьман, Н.С. Дубовик, В.В. Кириленко	ОСОБЛИВОСТІ ЗАВ'ЯЗУВАННЯ ЗЕРЕН У F ₁ ПРИ СХРЕЩУВАННІ <i>TRITICUM AESTIVUM</i> L. ТА <i>TRITICUM SPELTA</i> L.	45
А.Д. Гирка, Ю.Я. Сидоренко, О.В. Бочевар, Я.В. Алексєєв	ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ ПРЕПАРАТІВ АНТИСТРЕС, ГРІН СТАР, ГРІН СТАР АЗ, АКМ і ЕНДО Cu В Zn У ПОСІВАХ СОНЯШНИКУ	47
О.В. Горлачова, С.М. Горбачова, В.С. Лютенко	ВИЗНАЧЕННЯ ОПТИМАЛЬНОЇ КОНЦЕНТРАЦІЇ ОСМОТИКА ПЕГ 6000 ДЛЯ ОЦІНКИ ПРОСА НА ПОСУХОСТІЙКІСТЬ	49
Н. М. Nospodarenko, V. V. Liubych	REALIZATION OF PRODUCTIVITY OF WINTER RYE DEPENDING ON FERTILIZERS	51
О.А. Демидов, В.М. Гудзенко, І. В. Правдзіва	ФОРМУВАННЯ ВРОЖАЙНОСТІ ПШЕНИЦІ М'ЯКОЇ ОЗИМОЇ ЗАЛЕЖНО ВІД АБІОТИЧНИХ ТА АНТРОПОГЕННИХ ЧИННИКІВ	53
Н.В. Дерев'янку, І.С. Косенко, В.Н. Дерев'янку	СЕЛЕКЦІЯ ХУРМИ (<i>DIOSPYROS</i> SPP.) В УКРАЇНІ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ЇЇ ГОСПОДАРСЬКОГО ВИКОРИСТАННЯ	54
І.П. Діордієва, П.В. Тулій	АРТАПЛОТ: НОВИЙ ВИСОКОПРОДУКТИВНИЙ СОРТ ПШЕНИЦІ М'ЯКОЇ ОЗИМОЇ	57
В.П. Дмитренко, О.В. Вишневська, О.П. Пікіч, М.В. Рязанцев, Л.В. Столярчук	ПРОДУКТИВНІСТЬ ТА УРАЖЕННЯ ВІРУСНИМИ ХВОРОБАМИ НАСІННЄВОЇ КАРТОПЛІ ЗАЛЕЖНО ВІД СТРОКУ ДЕСИКАЦІЇ КАРТОПЛИННЯ	59
Ю.І. Донцова	ЕКОЛОГІЧНА ПЛАСТИЧНІСТЬ УРОЖАЙНОСТІ СОРТОЗРАЗКІВ КОЛЕКЦІЇ СОЇ В ЗОНІ СТЕПУ УКРАЇНИ	61
А.Ю. Жовтоног, О.Л. Січняк	РЕГУЛЯРНІСТЬ МЕЙОЗУ В ГІБРИДНИХ ПОПУЛЯЦІЯХ ПШЕНИЧНО-ЧУЖОРІДНИХ ГІБРИДІВ	63
О.І. Жук	ФОРМУВАННЯ ТА ПРОДУКТИВНІСТЬ РОСЛИН ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ ЗА НЕСПРИЯТЛИВИХ УМОВ НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА	65

Н. Здиорук, Н. Платовский, Т. Раля	ТЕРМОТОЛЕРАНТНОСТЬ РАЗНЫХ ВИДОВ ДУБА В ЗАВИСИМОСТИ ОТ ЗОН ИХ ПРОИЗРАСТАНИЯ В РЕСПУБЛИКЕ МОЛДОВА.....	68
Л. Кисничан, Т. Железняк, З. Ворнику, И. Иванцова	СЕЛЕКЦИЯ ПЕРСПЕКТИВНЫХ ФОРМ У <i>SESAMUM INDICUM</i> L. В ИНСТИТУТЕ ГЕНЕТИКИ ФИЗИОЛОГИИ И ЗАЩИТЫ РАСТЕНИЙ	70
В.С. Коваль	ВИДІЛЕННЯ СЕРЕД БЕКРОСІВ БАГАТО- ВИДОВИХ ГІБРИДІВ КАРТОПЛІ ДЖЕРЕЛ СТІЙКІСТІ ПРОТИ ГРИБА <i>FUSARIUM</i> SP. В ПОЄДНАННІ З ПРОЯВОМ ГОСПОДАРСЬКО- ЦІННИХ ОЗНАК В УМОВАХ ПОЛІССЯ УКРАЇНИ .	73
Л.В. Козлова	ОБҐРУНТУВАННЯ РЕСУРСОЗБЕРІГАЮЧИХ РЕ- ЖИМІВ КРАПЛИННОГО ЗРОШЕННЯ НАСА- ДЖЕНЬ ЧЕРЕШНІ В УМОВАХ ПІВДНЯ УКРАЇНИ .	74
Н.О. Козуб, І.О. Созінов, Г.Я. Бідник, О.І. Созінова, Н.О. Дем'янова, А.В. Карелов, Я.Б. Блюм	ПОШУК НОСІЇВ РЕКОМБІНАНТНОГО ПЛЕЧА 1RS В ГІБРИДНИХ ПОПУЛЯЦІЯХ ПШЕНИЦІ М'ЯКОЇ	76
Н.О. Козуб, І.О. Созінов, Г.Я. Бідник, О.І. Созінова, Н.О. Дем'янова, А.В. Карелов, Я.Б. Блюм	ОЗНАКИ ПРОДУКТИВНОСТІ У МУТАНТІВ ЗА ЛОКУСОМ <i>Gli-В1</i> ПШЕНИЦІ М'ЯКОЇ.....	78
Ю.В. Колошко, Д.С. Желобкова	ОСОБЛИВОСТІ ОХОРОНИ ПРАЦІ ПРИ РОБОТІ З ПЕСТИЦИДАМИ.....	79
В.В. Корень, Т.К. Костюкевич	ОЦІНКА АГРОМЕТЕОРОЛОГІЧНИХ УМОВ ВИРО- ЩУВАННЯ КУКУРУДЗИ В ЧЕРНІГІВСЬКІЙ ОБЛАСТІ.....	83

<i>L.B. Corlateanu, A.I. Ganea, S.N. Maslobrod</i>	THE INFLUENCE OF MILLIMETER RADIATION ON PHYSIOLOGICAL, BIOCHEMICAL AND GENETIC PARAMETERS OF <i>ECHINACEA PURPUREA</i> (L.) MOENCH SEEDS AND SEEDLINGS.....	85
<i>М.О. Корнєєва, П.І. Вакулєнко, Л.С. Андрєєва, Л.В. Фалатюк</i>	ХАРАКТЕРИСТИКА ВИХІДНИХ МАТЕРІАЛІВ ЗАКРІПЛЮВАЧІВ СТЕРИЛЬНОСТІ ЦУКРОВИХ БУРЯКІВ	87
<i>Н.П. Косєнко, К.О. Бондарєнко</i>	ЕКОЛОГІЧНА ПЛАСТИЧНІСТЬ ТА СТАБІЛЬНІСТЬ СЕЛЕКЦІЙНИХ ЗРАЗКІВ ТОМАТА, ОДЕРЖАНИХ ЗА МІЖСОРТОВОЇ ГІБРИДИЗАЦІЇ ...	88
<i>Н.П. Косєнко, К.О. Бондарєнко</i>	ДОСЛІДЖЕННЯ ГІБРИДІВ СПАРЖІ В ІНСТИТУТІ ЗРОШУВАНОВОГО ЗЕМЛЕРОБСТВА НААН	90
<i>С.П. Коцюба, Ж.М. Новак, М.А. Половинка</i>	ОЦІНКА ГЕТЕРОЗИСНИХ ГІБРИДІВ КУКУРУДЗИ ЗА ВРОЖАЙНІСТЮ	93
<i>Д.К. Крамарєнко, Т.К. Костюкєвич</i>	ОЦІНКА АГРОКЛІМАТИЧНИХ УМОВ ВИРОЩУВАННЯ ЖИТА ОЗИМОГО НА ТЕРИТОРІЇ СУМСЬКОЇ ОБЛАСТІ В ВЕСНЯНО-ЛІТНІЙ ПЕРІОД ВЕГЕТАЦІЇ	94
<i>Т.І. Красуля</i>	СОРТИ-ДЖЕРЕЛА СТІЙКОСТІ ДО КУЧЕРЯВОСТІ ЛИСТКІВ ПЕРСИКА.....	97
<i>В.А. Кривошанка</i>	МОРОЗО- ТА ЗИМОСТІЙКІСТЬ СОРТО-ПІДЩЕПНИХ КОМБІНУВАНЬ АБРИКОСА (<i>PRUNUS ARMENIACA</i> L.).....	99
<i>Л.М. Кривошеєва</i>	ВИВЧЕННЯ ХІМІЧНОГО ТА ЖИРНОКИСЛОТНОГО СКЛАДУ НАСІННЯ КОЛЕКЦІЙНИХ ЗРАЗКІВ ТА СЕЛЕКЦІЙНИХ НОМЕРІВ ЛЬОНУ-ДОВГУНЦЯ.....	101
<i>В.Г. Крижанівський</i>	СЕЛЕКЦІЙНО-ГЕНЕТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ СТВОРЕННЯ ВИХІДНОГО МАТЕРІАЛУ ДЛЯ СЕЛЕКЦІЇ ЯЧМЕНЮ.....	104
<i>О.В. Кругляк</i>	ПЕРЕДУМОВИ ЗАПРОВАДЖЕННЯ ГЕНОМНОЇ ОЦІНКИ ТВАРИН У МОЛОЧНОМУ СКОТАРСТВІ ..	107

<i>О.О. Кулініч</i>	ПРОДУКТИВНІСТЬ ГЕНОТИПІВ СОЧЕВИЦІ РІЗНОГО ПОХОДЖЕННЯ В ПІВНІЧНОМУ СТЕПУ УКРАЇНИ	109
<i>Ю.О. Куманська</i>	ЕФЕКТ ГЕТЕРОЗИСУ ЗА КІЛЬКІСТЮ НАСІНИН У СТРУЧКУ В ГІБРИДІВ F ₁ РІПАКУ ОЗИМОГО	110
<i>D. Curshunji, A. Cheban</i>	EVALUATION OF CHICKPEA COLLECTION GENOTYPES FOR PROTEIN AND FAT CONTENT IN SEEDS	111
<i>І.В. Левківський</i>	ВІРУЛІЦІДНІ ВЛАСТИВОСТІ НАНОЧАСТИНОК НІКЕЛЮ (NI) ЗА ОЗДОРОВЛЕННЯ СОРТІВ КАРТОПЛІ В УМОВАХ <i>IN VITRO</i> ВІД М-ВІРУСУ....	112
<i>С.М. Ленивко</i>	ОСОБЕННОСТИ МОРФОГЕНЕЗА РАСТЕНИЙ-РЕГЕНЕРАНТОВ <i>PHALAENOPSIS HYBRIDUM</i> HORT., ПРИ ДЛИТЕЛЬНОМ КУЛЬТИВИРОВАНИИ	113
<i>Г.М. Лісова</i>	ПРОЯВ ЕФЕКТИВНОСТІ ВІДОМИХ ГЕНІВ СТІЙКОСТІ ПШЕНИЦІ ДО ЗБУДНИКА БУРОЇ ІРЖІ В ЗОНІ ПРАВОБЕРЕЖНОГО ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ	115
<i>В.М. Лобойченко, В.О. Груздова</i>	СКЛАДОВІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ В СУЧАСНОМУ АГРОКОМПЛЕКСІ	118
<i>М.В. Лозінський, Л.А. Бурденюк- Тарасевич, М.Б. Грабовський, Г.Л. Устинова</i>	ВПЛИВ ТРИВАЛОСТІ ОСІННЬОЇ ВЕГЕТАЦІЇ НА ВРОЖАЙНІСТЬ ЗЕРНА ПШЕНИЦІ М'ЯКОЇ ОЗИМОЇ В ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ.....	120
<i>Г. Лупашку, С. Гавзер, Н. Кристя</i>	ИСПОЛЬЗОВАНИЕ КОЛЛЕКЦИОННЫХ ФОРМ ПШЕНИЦЫ ДЛЯ СОЗДАНИЯ ЦЕННОГО ИСХОДНОГО МАТЕРИАЛА	123
<i>А.І. Liubchenko, І.О. Liubchenko, О.В. Shevchuk</i>	PREPARATION <i>IN VITRO</i> MORPHOGENIC KALLUS OF <i>CAMELINA SATIVA</i>	124
<i>І.О. Любченко, О.П. Сержук, А.І. Любченко</i>	СОРТИМЕНТ МАЛОПОШИРЕНИХ ОЛІЙНИХ КУЛЬТУР РОДИНИ <i>BRASSICACEAE</i>	125

З.О. Мазур	ГЕНЕТИКА АНТОЦΙΑНОВОГО ЗАБАРВЛЕННЯ ЖИТА ОЗИМОГО.....	127
М.О. Макарчук	РОЗВИТОК ГРИБА <i>FUSARIUM</i> НА ПОСІВАХ КУКУРУДЗИ ЦУКРОВОЇ.....	129
Т.В. Малюк	НАУКОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОГО ВИРОЩУВАННЯ ЧЕРЕШНІ У ЗАПОРІЗЬКІЙ ОБЛАСТІ.....	130
Т.В. Малюк, Н.Г. Пчолкіна	ОСОБЛИВОСТІ ПОГЛИНАННЯ ПОЖИВНИХ ЕЛЕМЕНТІВ ДЕРЕВАМИ ЧЕРЕШНІ ЗА КРАПЛИННОГО ЗРОШЕННЯ.....	133
Я.Ю. Марценюк, Н.А. Захарчук	БИОМЕТРІЯ СОРТІВ КАРТОПЛІ ЗАЛЕЖНО ВІД ЗАСТОСУВАННЯ БІОПРЕПАРАТУ ФІТОСУБТИЛ ТА АНТИСТРЕСИНУ ІНТРА СЕЛЛ®	135
В.В. Музика, В.В. Свекла, К.П. Леонова	УРОЖАЙНІСТЬ ЗЕРНА КУКУРУДЗИ ЗАЛЕЖНО ВІД СИСТЕМИ УДОБРЕННЯ	138
Л.П. Нечепоренко	ДОЦІЛЬНІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ КІНЕТИНУ І ГІБЕРЕЛОВОЇ КИСЛОТИ У ЗБІЛЬШЕННІ ВІДСОТКУ ЗАВ'ЯЗУВАННЯ ГІБРИДНОГО НАСІННЯ ВІВІСА ЯРОГО.....	140
Ж.М. Новак, І.О. Полянецька, М.А. Новак	КІЛЬКІСТЬ КОЛОСКІВ У КОЛОСІ ГІБРИДНИХ ПОПУЛЯЦІЙ F ₄ ПШЕНИЦІ ТВЕРДОЇ ЯРОЇ.....	142
Ж.М. Новак, І.О. Полянецька	КІЛЬКІСТЬ ПРОДУКТИВНИХ СТЕБЕЛ СОРТОЗРАЗКІВ ЯЧМЕНЮ ЯРОГО РІЗНОГО ГЕОГРАФІЧНОГО ПОХОДЖЕННЯ.....	143
Т.М. Олійник, О.В. Сідакова, К.О. Дідик	ВИВЧЕННЯ ВПЛИВУ ІНГІБІТОРІВ ВІРУСІВ ПРИ ОЗДОРОВЛЕННІ КАРТОПЛІ В КУЛЬТУРІ <i>IN VITRO</i>	144
А.І. Опалко, Н.М. Кучер, О.А. Опалко	ГЕЙТОНОГАМІЯ В СЕЛЕКЦІЇ ПЛОДОВИХ НА ПРИКЛАДІ ЯБЛУНІ (<i>MALUS DOMESTICA</i> BORKH.) І ГРУШІ (<i>PYRUS COMMUNIS</i> L.)	145
В.Ю. Павлюченко	ЗНАЧЕННЯ ТВАРИН У ПРИРОДІ	153

О.О. Парфенюк, С.Г. Труш	БАГАТОРАЗОВИЙ ІНДИВІДУАЛЬНО-РОДИННИЙ ДОБІР ЯК МЕТОД ОТРИМАННЯ НОВОГО ВИХІДНОГО МАТЕРІАЛУ БУРЯКІВ ЦУКРОВИХ В СЕЛЕКЦІЇ НА ГЕТЕРОЗИС	155
Н. В. Писаренко, В.І. Сидорчук	ВИВЧЕННЯ КОЕФІЦІЄНТА ПОСУХОСТІЙКОСТІ В СОРТІВ КАРТОПЛІ В УМОВАХ ЦЕНТРАЛЬНОГО ПОЛІССЯ.....	157
М.Й. Піковський	ПАРАЗИТУВАННЯ ГРИБА <i>BOTRYTIS CINEREA</i> НА РОСЛИНАХ РОДИНИ <i>FABACEAE</i>	158
Л.Г. Погоріла	ВПЛИВ СТРОКІВ СІВБИ НАСІННЯ СОЇ РІЗНИХ ГРУП СТИГЛОСТІ НА ПЕРІОД ЇЇ ВЕГЕТАЦІЇ	159
О.В. Позняк	ЗБАГАЧЕННЯ ГЕНЕТИЧНИХ РЕСУРСІВ <i>HIBISCUS ESCULENTUS</i> L.....	161
І.О. Полянецька, Ж.М. Новак, В.Д. Яровий	ВМІСТ БІЛКА У ПОПУЛЯЦІЙ ПШЕНИЦІ М'ЯКОЇ ОЗИМОЇ	162
О.П. Попова	ПЕРСПЕКТИВИ ВИВЧЕННЯ СОРТИМЕНТУ СОРГО ЦУКРОВОГО.....	163
І.В. Поручинська, В.І. Поручинський	ГЕОГРАФІЯ ВИРОЩУВАННЯ ТА СОРТОВИЙ СКЛАД КІСТОЧКОВИХ КУЛЬТУР В УКРАЇНІ	165
Л.Н. Проданюк	МЕТОДИ ДІАГНОСТИКИ В СИСТЕМЕ СЕРТИФІКАЦІЇ БЕЗВИРУСНОГО ПОСАДОЧНОГО МАТЕРІАЛА	168
Т.В. Ромасевич, В.К. Бойчук, К.П. Леонова	ОСОБЛИВОСТІ РОСТУ ТА РОЗВИТКУ СОРГО ЦУКРОВОГО ЗАЛЕЖНО ВІД ГЕНОТИПУ ТА ГУСТОТИ СТОЯННЯ РОСЛИН.....	171
Л.О. Рябовол, Я.С. Рябовол, О.І. Урадник	КУЛЬТУРА ЗРІЛИХ ЗАРОДКІВ ЖИТА ОЗИМОГО..	174
Е.Ф. Сашко	СКРИНІНГ ГЕНОТИПОВ ПШЕНИЦЬ (<i>TRITICUM AESTIVUM</i> L.) НА УСТОЙЧИВОСТЬ К ВОДНОМУ СТРЕССУ НА СТАДИИ ПРОРОСТКОВ.....	176

<i>О.В. Сергієнко, Т.М. Гарбовська, Л.Д. Солодовник, Л.О. Радченко</i>	КОМБІНАЦІЙНА ЗДАТНІСТЬ ГЕНОТИПІВ ОГІРКА В УМОВАХ ВІДКРИТОГО ГРУНТУ ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ	177
<i>О.В. Сергієнко, З.П. Ліннік, О.А. Лук'янчикова</i>	КОРЕЛЯЦІЇ МІЖ СЕЛЕКЦІЙНИМИ ОЗНАКАМИ КОЛЕКЦІЙНИХ ГЕНОТИПІВ F ₁ КАВУНА	179
<i>О.В. Сергієнко, З.П. Ліннік, О.А. Лук'янчикова</i>	СТУПІНЬ ПРОЯВУ МОНОЕЦІЙНОСТІ У ЗРАЗКІВ ВИХІДНОГО МАТЕРІАЛУ КАВУНА	181
<i>З.Д. Сич, С.М. Кубрак</i>	ОСНОВНІ ПРОБЛЕМИ ГАЛУЗІ ЧАСНИКІВ- НИЦТВА В УКРАЇНІ	183
<i>В.І. Січкарь, А.І. Кривенко, Р.В. Соломонов</i>	ГЛОБАЛЬНА ТА НАЦІОНАЛЬНА СТРАТЕГІЯ ВИРОБНИЦТВА ТА ВИКОРИСТАННЯ ЗЕРНО- БОБОВИХ КУЛЬТУР	185
<i>В.П. Солодушко</i>	ОЦІНКА ГЕНОТИПІВ ГОЛОЗЕРНОГО ВІВСА ЗА УРОЖАЙНІСТЮ І ПОКАЗНИКАМИ ЯКОСТІ ЗЕРНА	188
<i>М. М. Солодушко</i>	УРОЖАЙНІСТЬ ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ ПІСЛЯ СОНЯШНИКУ ЗАЛЕЖНО ВІД СИСТЕМИ ЖИВЛЕННЯ РОСЛИН.....	190
<i>А.Ф. Стельмах, А.И. Рыбалка, В.И. Файт</i>	СОЗДАНИЕ И ИДЕНТИФИКАЦИЯ ЛИНИЙ ГОЛОЗЕРНОГО ЯЧМЕНЯ АЛЬТЕРНАТИВНОГО ТИПА РАЗВИТИЯ ДЛЯ ОСЕННИХ СРОКОВ СЕВА .	193
<i>Б.А. Тактаєв, М.М. Фурдига, І.М. Подберезко</i>	НОВІ СОРТИ КАРТОПЛІ З ПІДВИЩЕНОЮ СТІЙКІСТЮ ДО КІЛЬЦЕВОЇ ГНИЛІ <i>CORYNEBAKTERIUM MICHIGANENSE FERSEN PV. SEPEDONICUM (SPIEK. ET KOTT)</i>	195
<i>Ю.Ю. Телепенько, Я.Ю. Терещенко</i>	МОРОЗОСТІЙКІСТЬ ОЖИНИ ЗВИЧАЙНОЇ ЗА ІННОВАЦІЙНОЇ ТЕХНОЛОГІЇ ВИРОЩУВАННЯ.....	198
<i>Л.М. Толстолік</i>	СОРТ ВАЛЕРІЙ ЧКАЛОВ – ЦІННИЙ ЗРАЗОК ГЕНОФОНДУ ЧЕРЕШНІ.....	200

Л.П. Фесенко, О.В. Позняк	КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНИЙ ВІТЧИЗНЯНИЙ СОРТ ЦИБУЛІ ПОРЕЮ ДАНКО 201
Л.М. Філіпова, В.В. Мацкевич, О.П. Шита	ТРОФІЧНІ ДЕТЕРМІНАНТИ ОНТОГЕНЕЗУ РЕГЕ- НЕРАНТІВ МИГДАЛЮ <i>IN VITRO</i> 202
М.М. Фурдига, Л.М. Чередниченко	ВИЗНАЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ДІЇ ФУНГІЦИДУ DPX-ТАН88 ПРОТИ АЛЬТЕРНАРІОЗУ КАРТОПЛІ . 204
М.С. Шевченко, Л.М. Десятник, Я.В. Вербицький	ЗАСТОСУВАННЯ КОМПЛЕКСНИХ РІСТ-СТИМУ- ЛЮЮЧИХ ПРЕПАРАТІВ У ПОСІВАХ СОНЯШНИКУ В СТЕПУ УКРАЇНИ..... 207
А.М. Шкіндер- Барміна	ВИБІР СОРТУ ЧЕРЕШНІ (<i>CERASUS AVIUM</i> <i>MOENH</i>) ЗА ЯКІСТЮ ПИЛКУ ДЛЯ ЗАЛУЧЕННЯ ДО МІЖВИДОВОЇ ГІБРИДИЗАЦІЇ З ВИШНЕЮ (<i>CERASUS VULGARIS MILL.</i>)..... 210
В.А. Шпак	РОЛЬ ДОБОРУ ЗРАЗКІВ КАРТОПЛІ В ТЕХНО- ЛОГІЇ ОЗДОРОВЛЕННЯ <i>IN VITRO</i> 211
І.В. Юдицька, Ю.Е. Клечковський	ШКІДЛИВІСТЬ ЛУСКОКРИЛИХ ФІТОФАГІВ У НАСАДЖЕННЯХ СОРТІВ ПЕРСИКА РІЗНОГО СТРОКУ ДОСТИГАННЯ НА ПІВДНІ УКРАЇНИ 212
Р.А. Якимчук, В.Ф. Валюк	РАДІОНУКЛІДНЕ ЗАБРУДНЕННЯ ЗОНИ ВІД- ЧУЖЕННЯ ЧАЕС ЯК ЧИННИК ІНДУКУВАННЯ СЕЛЕКЦІЙНО-ЦІННИХ МУТАЦІЙ В ОЗИМОЇ ПШЕНИЦІ..... 214

НАУКОВЕ ВИДАННЯ

**МАТЕРІАЛИ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ**

**«ГЕНЕТИКА І СЕЛЕКЦІЯ
В СУЧАСНОМУ АГРОКОМПЛЕКСІ»**

15 жовтня 2021 року

Генетика і селекція в сучасному агрокомплексі // Матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції / [Редкол.: О. О. Непочатенко (відп. ред.) та ін.]. Умань, 2021. 228 с.

Адреса редакції:

20305, вул. Інститутська, 1, м. Умань, Черкаської обл.
Уманський національний університет садівництва, тел.: 4–69–77.

Підписано до друку 25.10.2021 р. Формат 60x84 ¹/₁₆. Друк офсет.
Умов.-друк. арк. 14,18. Наклад 100 екз. Зам. №259.

Надруковано:

Видавничо-поліграфічний центр “Візаві”
20300, м. Умань, вул. Тищика, 18/19
тел. (04744) 4–64–88, 4–67–77
e-mail: vizavi08@mail.ru
Свідоцтво суб’єкта видавничої справи
ДК № 2521 від 08.06.2006 р.